

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvernavdelingen

Saksbehandler: Eivind Hellerslien
Tlf.: 38 17 62 11

Deres ref.: 201105690-5
Vår ref.: 2015/1279

Vår dato: 24.04.2015
Arkivkode: 561

Norges Vassdrags- og energidirektorat - Hovedkontor
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Drangsåna kraftverk i Farsund kommune - Fylkesmannen reiser innsigelse til søknad om bygging av kraftverk

Fylkesmannen reiser innsigelse til Drangsåna kraftverk. Innsigelsen reises i medhold av vannressursloven § 24.

Etter vår vurdering er ulempene for allmenne interesser ved realisering av prosjektet for store til at det bør gjennomføres. Landskap, friluftsliv, ål, rødlistearter og naturtyper er sentrale fokusområder i innsigelsen.

Vi viser til oversendelse av 5.3.2015. Oversendelsen gjelder søknad om Drangsåna kraftverk i Farsund kommune som NVE har sendt ut på høring.

Vi befarte området den 16. april sammen med utbygger, grunneiere og Vest-Agder fylkeskommune. På befaringen ble det brakt på det rene at det er strid om fallrettighetene i prosjektet og at de grunneierne som var representert var sterkt imot en utbygging av Drangsåna.

Retningslinjer for små vannkraftverk ble utarbeidet av Olje- og energidepartementet (OED) i 2007. Målet med retningslinjene er å styrke grunnlaget for en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader for små vannkraftverk og gjøre denne prosessen mer effektiv og forutsigbar for utbyggere, myndigheter og samfunnet for øvrig. I gjennomgangen av våre fokusområder knyttet til Drangsåna viser vi til disse retningslinjene.

Fylkesmannens fokusområder og vurderinger

Den naturfaglige dokumentasjonen i den biologiske utredningen vedlagt søknaden er etter Fylkesmannens vurdering tilstrekkelig til å tilfredsstille kravet til kunnskapsgrunnlag, jf. § 8 i naturmangfoldloven.

Landskap og friluftsliv

I følge OED sine retningslinjer er de fleste konfliktene ofte knyttet til vassdraget som landskapselement og opplevelsesressurs i friluftssammenheng. Retningslinjene sier at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av viktige landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås.

Drangsåna med de lange svabergfossene framstår som et landemerke som er synlig fra lang avstand. Fossene er godt synlige helt fra Sande som ligger 7 km unna målt i luftlinje. Utbyggingsstrekningen har begrenset verdi som fiskeområde, men interessene knyttet til bading er desto større. Over en strekning på flere hundre meter renner elva over glatte svaberg med små fosser, kulper og naturlige badesklier som er høyt verdsatt av fastboende og tilreisende. Det er få vassdrag i Vest-Agder, om enn noen, som har tilsvarende kvaliteter i så måte. Drangsåna ligger like utenfor området *Bjelland-Laudal* som i Regional plan for friluftsliv i Vest-Agder er gitt verdien *svært viktig*. Grunnen til at elva ligger utenfor området har sannsynligvis å gjøre med at avgrensningen er gjort på kart med for liten målestokk.

I området ved planlagt kraftstasjon står det i dag en restaurert mølle på svabergene. Etablering av kraftstasjon, med dertil sprenging av utløpskanal fra denne, vil være svært ødeleggende for områdets helhet.

En utbygging som omsøkt, der vann fjernes fra fossene, vil følgelig sterkt redusere/ødelegge elvas verdi som landskapselement og badeeldorado for allmennheten.

Ål

Ålen er ført opp i både norsk og internasjonal rødliste over truede arter. Ålen er kategorisert som kritisk truet, og vurdert som en art med ekstrem høy risiko for utdøing. Det er kjent at ålen har problemer med å passere kraftverkinntak på sin ferd mot sjøen. Dersom det ikke legges spesielt til rette for at ålen skal få passere blir den ofte kuttet i biter i kraftverksturbineene. I OEDs retningslinjer heter det at *"tiltak som kommer i konflikt med arter som er kritisk truet eller sterkt truet, eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon."*

I følge den biologiske utredningen er det ikke registrert ål i elva, men det anses likevel ikke utenkelig at ålen bruker elva som vandringskorridor på vei opp til overliggende vann. På grunn av flere store vandringshindre vurderes Drangsåna i utredningen ikke som spesielt viktig for arten.

At det finnes lite ål i vassdragene nå henger naturlig sammen med den generelle nedgangen i ålebestanden. På befaringen fortalte lokalkjente personer at det tidligere var mye ål og aktiv fangst av ål i Drangsåna.

Andre arter og naturtyper

Det er registrert tre naturtyper innenfor influensområdet; en gråor – heggeskog og to bekkekløfter, alle med verdi B. Bekkekløftene i denne elva er i seg selv spektakulære landskapsformer, noe som gjør Drangsåna unik sammenlignet med andre kystvassdrag i fylket. I bekkekløftene er det registrert en rødlistet moseart (VU) og noen regionalt sjeldne mosearter. I rødlistebasen nevnes vannkraftutbygging som den store trusselen for vasshalemose som ble funnet i elva. Det er grunn til å anta at kun slipp av minstevannføring vil redusere levevilkårene for bestanden av vasshalemose.

I følge den biologiske utredningen gir kløftene og småfossene gode vilkår for fuktkrevende arter. Kløftene er vanskelig tilgjengelige og det kan ikke utelukkes at det finnes flere arter her enn det som er registrert. Dette bekreftes av den biologiske utredningen.

Det er hekkende fossefall, vintererle og strandsnipe (NT) langs det berørte elvestrekket. Det finnes sjøaure i Drangsåna, men i følge utredningen er bare strekket nedenfor planlagt kraftstasjon i praksis viktig for arten. I det berørte strekket finnes litt aure fra ovenforliggende vann, men strekket er generelt lite egnet for arten. Vi finner det derfor ikke påkrevd å problematisere forholdet til verken vanlig aure eller sjøaure i denne saken.

I følge den biologiske utredningen vurderes naturverdiene i influensområdet å ha stor verdi for biologisk mangfold. Den totale konsekvens som utledes som følge av verdier i influensområdet og tiltakets omfang vurderes til å være middels negativ til stor negativ (- - / - - -).

Fylkesmannen støtter disse vurderingene. Slik vi ser det utgjør Drangsåna en verdifull sjeldenhet sammenlignet med annen vassdragsnatur i fylket. Vi vil på det sterkeste motsette oss at Drangsåna kraftverk realiseres og vi reiser derfor innsigelse til søknaden.

Med hilsen

Ørnulf Haraldstad (e.f.)
miljøverndirektør

Eivind Hellerslien
senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi sent på e-post til:

Miljødirektoratet
Vest-Agder fylkeskommune
Farsund kommune
Farsund og Lyngdal Jeger og
fiskerforening

Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Postboks 517 Lund	4605	Kristiansand S
Postboks 100	4552	Farsund